

Apărarea independenței justiției în fața unui atac fără precedent în istoria post-revoluționară a României

Secția pentru judecători a constatat că începând cu anul 2025 s-a înregistrat o ofensivă fără precedent în istoria post-revoluționară a manifestărilor politice împotriva puterii judecătorești, atacurile susținute conducând la degradarea constantă a imaginii justiției și impactând semnificativ independența puterii judecătorești, care a fost supusă unei campanii constante și continue de denigrare și decredibilizare, urmărindu-se o preluare ostilă a conducerii legitime a corpului judecătoresc, sub false acuzații de „corupție sistemică” și „abuzuri sistемice” pe care le-ar săvârși judecătorii.

În mod evident, existența „corupției și abuzurilor generalizate” este contrazisă obiectiv de toate evaluările internaționale la care România a fost supusă în ultimii 5 ani, respectiv Decizia de ridicare a MCV în septembrie 2023, Raportul Comisiei de la Veneția cu privire la legile justiției, recent adoptate în anul 2023, procesul de aderare la Spațiul Schengen (în anul 2024), Rapoartele Rule of Law 2022-2025 și Raportul din martie 2026 elaborat în procesul de aderare la OCDE.

În paralel cu un material de presă puternic mediatizat, Prim-Ministrul României a constituit un grup de lucru la nivelul Guvernului pentru a analiza necesitatea modificării statutului magistraților, cu încălcarea legislației în vigoare, și a invitat să facă parte din acest grup de lucru mai multe ONG-uri care în ultimul an au fost extrem de active împotriva judecătorilor și care au militat în organizarea de mitinguri de protest împotriva președintelui instanței supreme, împotriva membrilor CSM – Secția pentru Judecători și împotriva modului de interpretare a legii de către Înalta Curte de Casație și Justiție în cauze penale. Nu au fost prezentate criteriile de selecție a acestor ONG-uri și nu s-a precizat de ce alte organizații nonguvernamentale nu au fost invitate. De asemenea, a fost invitată să participe doar o parte a asociațiilor profesionale, nefiind transparent criteriul pe baza căruia unele au fost invitate, iar altele nu.

Pe fondul acestei conduite guvernamentale, a fost pusă în discuție, de asemenea, la nivel public, de către mediul politic și chiar de unii magistrați, necesitatea adoptării unei proceduri de vetting care să conducă la schimbarea conducerii legitime a puterii judecătorești și la eliminarea unor magistrați în funcție, au fost inițiate dezbateri pentru modificări legislative în vederea schimbării legilor justiției, și în special a regulilor legate de mandatul membrilor și alegerea membrilor CSM, concomitent cu numeroase acțiuni de hărțuire a magistraților, mai ales membrii Consiliului și Președintele Înaltei Curți, prin amenințarea cu acțiuni disciplinare ori penale sau prin solicitări publice de demisii.

Contextul campaniei de denigrare a magistraturii

Privită în context larg, campania de denigrare a magistraturii a plecat de la ideea unor privilegii extraordinare, în special legate de pensii și de salarii, ignorându-se complet faptul că în anul 2023, cu mai puțin de 2 ani în urmă, a fost realizată o reformă a sistemului de pensionare pentru magistrați. Campania s-a bazat constant pe informații false propagate de o parte a coaliției aflate la guvernare, de vectorii de presă ai acestora, precum și de ONG-uri care s-au afiliat mesajelor transmise de mediul politic.

De asemenea, s-a inoculat constant ideea că salariile magistraților sunt excesiv de mari și nemeritate, deși din analiza CEPEJ publicată la 04 iunie 2026, salariul unui judecător român la început de carieră se află pe penultimul loc în Uniunea Europeană, după România fiind situată doar Ungaria. Potrivit aceluiași raport CEPEJ publicat la 4 iunie 2026, raportul dintre salariul judecătorului la început de carieră și salariul mediu în România este de 1.5, în timp ce media Europeană la acest indicator este de 1.8.

Poziții instituționale în raport cu campania de denigrare a magistraților

La nivel național, campania de denigrare a fost vizibilă și conștientizată, fiind evidențiată și denunțată de mai multe instituții din cadrul sistemului judiciar.

Astfel, Consiliul a emis aproximativ 30 de comunicate de presă prin care a atras de mai multe ori atenția asupra acestui fenomen, a prezentat date reale privind salarizarea și cuantumul pensiilor magistraților, precum și concluziile dezbaterilor cu reprezentanții altor profesii juridice și cu corpul magistraților. Totodată, președintele Consiliului Superior al Magistraturii și mai mulți membri aleși ai Consiliului au acordat interviuri în care au prezentat situația reală a salarizării magistraților și a pensiilor de serviciu, atrăgând atenția asupra campaniei susținute de denigrare și a efectelor deosebit de nocive ale acesteia pentru încrederea cetățenilor în justiție.

Înalta Curte de Casație și Justiție, instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea prin adunările generale, conducerea tuturor instanțelor și asociațiile profesionale ale magistraților și-au exprimat constant poziția fermă în a apăra corpul magistraților împotriva acestei campanii de denigrare și dezinformare, atrăgând atenția asupra consecințelor devastatoare pe care la va avea asupra încrederii societății în actul de justiție și asupra imaginii justiției în general.

De asemenea, Uniunea Națională a Barourilor din România a emis 4 comunicate de presă atenționând asupra riscului destabilizării sistemului de justiție. Totodată, au existat numeroase reacții la nivel internațional din partea MEDEL, a Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare și a Asociației Europene a Judecătorilor.

Efectele campaniei de denigrare asupra independenței magistraților

În urma campaniei de denigrare, magistrații s-au confruntat cu o ostilitate crescută atât la serviciu, în birouri sau în sălile de judecată, cât și în afara mediului de lucru. În acest sens, Consiliul a sesizat parchetul competent pentru efectuarea de cercetări penale față de persoanele care au instigat la comiterea de infracțiuni față de magistrați, ca urmare a portretizării acestora drept inamicii publici ai societății. În urma acestei sesizări, au fost deschise dosare penale, potrivit unei comunicări publice a Parchetului General.

Campania de denigrare a produs efecte devastatoare la nivelul imaginii și al încrederii în magistrați și în actul de justiție, până la punctul la care autoritatea acestora a fost pusă în discuție, fiind lipsiți de încrederea necesară pentru exercitarea atributului de putere în stat.

Toate aceste atacuri au determinat o dinamică atipică și nenaturală a indicatorilor privind încrederea în justiție, generând o involuție de peste 10% în mai puțin de 2 ani, generată de mecanisme organizate, coordonate, care au implicat instigări ale puterii politice, preluarea retoricii de către mijloacele media afiliate și utilizarea masivă a unor mijloace social media.

Cu toate acestea, în ultima măsurătoare Scoreboard a Comisiei Europene, nivelul de încredere al cetățenilor în independența judecătorilor români se situează la un nivel de 41%, iar din perspectiva companiilor la un nivel de 43%, ceea ce situează România alături de țări precum

Portugalia, Grecia, Polonia și înaintea Estoniei și Slovaciei, precum și la un nivel de 53% în privința încrederii companiilor în capacitatea instanțelor de a proteja investițiile.

Cetățenii și companiile care au considerat că există o lipsă a independenței judecătorilor, au indicat drept primă cauză interferența Guvernului și a politicienilor. Chiar dacă cifrele sunt în scădere (de la 52-58% în 2024), faptul că ele sunt atât de ridicate (peste 40%) este un semn de sănătate democratică a societății, ținând seama de campania negativă de presă a Guvernului, începând din iulie 2025, care i-a portretizat pe judecători drept noii inamici ai poporului.

Consultarea corpului judecătorilor de către CSM

În urma filmului realizat de o entitate media și a acuzațiilor mediului politic și ale presei afiliate, care includeau, printre altele, faptul că judecătorilor le-ar fi frică să semnaleze conduite neconforme și abuzive, Consiliul Superior al Magistraturii a organizat o consultare a judecătorilor constând în întrebări legate în special de percepția personală a fiecăruia, dacă au experimentat situații precum cele descrise în materialul de presă, precum și legate de alte probleme ale sistemului de justiție.

Chestionarul a fost adresat tuturor judecătorilor în funcție din toate gradele de jurisdicție, participând la procesul de consultare un număr de **2583 de judecători**, ceea ce reprezintă **56,50% din corpul activ al judecătorilor** (total de 4512).

Consultarea evidențelor Consiliului privind demersuri similare realizate anterior indică faptul că acest chestionar a înregistrat cel mai ridicat nivel de participare, reprezentând cel mai amplu demers de acest tip realizat până în prezent (cel mai mare număr de respondenți cu ocazia altor consultări fiind de 1028, în anul 2018).

În legătură directă cu contextul prezentat anterior, referitor la campania de denigrare a sistemului judiciar și la afirmațiile din filmul realizat de o entitate media, rezultatele colectate arată, în esență, următoarele:

- a) **În ceea ce privește aspectele referitoare la percepția publică și reacțiile instituționale privind justiția**, 98,2% dintre judecători au răspuns că au resimțit în ultimul an o campanie publică împotriva justiției,
- b) **În ceea ce privește reacțiile publice ale CSM la campania publică de denigrare**, 67% dintre respondenți au indicat acordul față de aceste reacții, 25% au exprimat o poziție neutră, iar 8% au arătat că nu sunt de acord,
- c) **În capitolul destinat problemelor vizând schimbarea din completul de judecată**, 8,4% dintre respondenți (192) au arătat că au fost înlocuiți din complet, în timp ce 91,6% (2081) nu au fost înlocuiți:
  - a) dintre cei care au fost înlocuiți, 139 de judecători au arătat că măsura a fost dispusă cu acordul acestora, în timp ce alți 31 judecători au arătat au fost înlocuiți fără acordul acestora.
  - b) un număr de 169 de judecători au arătat că motivele invocate pentru măsura schimbării din complet au fost legitime/justificate, în timp ce 16 au apreciat în sens contrar.
  - c) un singur respondent a apreciat că schimbarea a fost realizată cu scopul de a conduce la intervenirea prescripției răspunderii penale, în timp ce 159 de judecători au răspuns în sens contrar.
  - d) 3 judecători au arătat că au atacat actul administrativ în instanță, în timp ce 71 de judecători au arătat că nu au formulat o astfel de acțiune.

Rezultatele au fost publicate pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii și au fost înaintate către Președintele României, Prim-ministrul României și Ministrul Justiției.

Repere statistice referitoare la cauzele în care a intervenit prescripția răspunderii penale. Prezentare și analiză

O altă temă recurentă a campaniei de denigrare a fost și rămâne cea a prescripției răspunderii penale. Pe fondul acestor dezbateri, Consiliul Superior al Magistraturii a făcut o analiză având ca obiect date statistice centralizate din toate instanțele cu privire la dosarele în care s-a dispus soluția de încetare a procesului penal ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale, ulterior publicării Deciziei nr. 358/2022 a Curții Constituționale a României.

În urma analizei și centralizării datelor ulterioare lunii iunie 2022, transmise de instanțele judecătorești, au fost identificate **12.531 de dosare** în care s-a pronunțat soluția de încetare a procesului penal ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale, vizând **14.584 de infracțiuni**.

O primă constatare statistică de o relevanță juridică incontestabilă este aceea că, **pentru un număr de 3.079 de infracțiuni (21,11%)** din totalul analizat, prescripția răspunderii penale **era deja împlinită la data sesizării instanței de judecată**. Aceasta înseamnă că **în mai mult de o cincime din totalul cauzelor, instanțele judecătorești nu au avut nicio contribuție la consumarea termenului de prescripție, deoarece acesta era deja expirat în momentul în care dosarul le-a fost înaintat spre soluționare**, iar responsabilitatea exclusivă pentru aceste cauze incumbă în totalitate fazei de urmărire penală.

În plus, pentru 878 de infracțiuni (6,03%), trimiterea în judecată s-a dispus după ce conținutul Deciziei CCR nr. 358/2022 era cunoscut și era evident că termenul de prescripție urma să se împlinească în perioada imediat următoare, preferându-se ca acest lucru să fie constatat în faza de judecată, iar nu în faza de urmărire penală.

Pentru infracțiunile la care termenul de prescripție s-a împlinit în cursul judecății, analiza distribuției temporale evidențiază un rezultat statistic de o claritate incontestabilă: **din intervalul de timp cuprins între data sesizării organului de urmărire penală și momentul intervenirii prescripției, aproximativ 73,48% a corespuns fazei de urmărire penală, în timp ce numai aproximativ 26,52% a corespuns fazei de judecată** (fond și apel cumulată).

Această practică instituțională a avut și un efect mediatic major: **soluția formală de încetare a procesului penal a fost pusă public în sarcina instanțelor, deși dosarele petrecuseră practic întreaga durată relevantă a termenului de prescripție în faza de urmărire penală**. În percepția publică, instanța a devenit astfel titularul aparent al responsabilității pentru prescripție, deși analiza statistică demonstrează că aceasta intervenea, în realitate, pe fondul consumării aproape integrale a termenului în etapa anterioară judecății.

Un aspect sistematic omis din discursul mediatic este acela că, chiar și în cauzele în care s-a dispus încetarea procesului penal pentru prescripție, instanțele judecătorești au continuat să soluționeze latura civilă și să dispună măsuri de siguranță cu caracter patrimonial, în temeiul normelor legale incidente.

Datele centralizate evidențiază că au fost dispuse:

- **măsuri de admitere a acțiunii civile** pentru sume totale de aproximativ **1.600.000.000 RON, 35.000.000 EUR și 1.400.000 USD**;

- **măsuri de confiscare specială sau confiscare extinsă** cu privire la sume totale de aproximativ **165.000.000 RON, 11.500.000 EUR și 1.300.000 USD**.

Așadar, chiar dacă s-a dispus soluția de încetare a procesului penal ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale, în același timp instanțele au dispus asupra recuperării unor sume totale de aproximativ **400.000.000 euro**.

Aceste date resping cu fermitate teza impunității generate de prescripție: instanțele au pronunțat soluții de reparare a prejudiciului civil și de privare a autorilor infracțiunilor de produsul acestora, cu toate că acțiunea penală era stinsă. Soluțiile au fost, prin urmare, echilibrate și conforme cu ordinea juridică în ansamblul său.

Refuzul Guvernului de a debloca concursurile de admitere în magistratură

Încă din anul 2023, data preluării mandatului Consiliului Superior al Magistraturii, sistemul de justiție s-a confruntat cu un deficit major de resurse umane. În prezent, potrivit calculelor Consiliului, prezentate public, există un deficit de aproximativ 800 de judecători și de aproximativ 6000 de grefieri.

Începând cu anul 2024, examenele de recrutare în magistratură pentru candidații cu 5 ani vechime în profesii juridice au fost blocate de Guvern prin ordonanțe de urgență. Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Guvernului în 7 rânduri, inclusiv public, să instituie o excepție pentru sistemul de justiție, așa cum a procedat în cazul sistemului medical și în cazul sistemului de educație, astfel încât să se poată organiza examen de admitere.

Deși Guvernul a adoptat posibilitatea organizării acestora în urma aprobării unui Memorandum, iar Consiliul a transmis Memorandumul pentru organizarea concursurilor de mai bine de o lună, Guvernul a refuzat avizarea acestuia.

Consecința lipsei posibilității legale de a organiza examenul de recrutare pentru candidații cu 5 ani vechime în profesii juridice a condus, alături de alte cauze, la imposibilitatea funcționării în fapt a două judecătorii, respectiv Judecătoria Urziceni și Judecătoria Strehaia, din lipsa numărului de judecători necesar pentru a asigura activitatea de judecată. În consecință, la data de 19 mai 2026, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act de această realitate și a hotărât înaintarea către Ministerul Justiției a solicitărilor de rearondare temporară a localităților din circumscripția celor două instanțe până la desființarea acestora.